

El meu millor àlbum

Ricard Biel

La naturalesa no és sàvia sinó cega, resolta com un riu que busca i troba hàbilment meandres en el seu accidentat descens. Si de veritat fos sàvia, no es limitaria a trobar mecanismes de supervivència basats en la llei del més fort, sinó que fonamentalment s'ocuparia que aquesta supervivència tingués sentit, és a dir, valgués la pena, cosa que significa que, en el cas dels humans, fos governada per la sensibilitat i la intel·ligència i no per una trepa de bèsties cretins que tallen el bacallà i, en conseqüència, converteixen la immensa part de la resta en subnormals aspirants a ser com els botxins dels quals abominen. Amb tot, hi ha un aspecte meravellós de la naturalesa humana, ni que sigui independent de la voluntat dels homes, i és la seva capacitat d'apaivagar o fins esborrar de la memòria les experiències negatives tot mantenint-ne les positives.

Sempre que penso en els meus anys universitaris a la UB, el primer que em ve al cap és la imatge d'un gran professor, el lingüista Jesús Tuson. Fa uns mesos em vaig assabentar que s'acabava de retirar, i egoïstament la notícia em va entristir. I no pas, és clar, perquè ara m'hagués de perdre cap classe seva, sinó perquè d'alguna manera sabia que ell encara era a la universitat, fent literalment viu i contrastable el meu bon record i, alhora, continuant alimentant el record que de ben segur ja tenen tants altres alumnes. Ara això s'ha acabat, i en esvaïr-se la meua il·lusió em queda el que ja tenia, l'impagable record de la seva persona i ensenyança acadèmica, i encara sense saber on comença un aspecte i acaba l'altre. Suposo que deu ser aquesta sublim combinació indestriable allò que fa que sigui ell i no cap altre dels excel·lents professors que vaig tenir, el que m'acompanya intacte després de tants anys. Veig la imatge del seu semblant, amb el bigoti i el cabell blanc, el cos espigat i els moviments calmosos d'acord amb la seva veu i tarannà afable, molt més que el micròfon que agafava per fer les classes i que de tant en tant havia de deixar sobre

la taula perquè no funcionava. Jesús Tuson va tenir milers d'alumnes al llarg de la seva carrera de professor i m'agrada saber que, més enllà dels records compartits, n'hi ha d'altres que són exclusius de cada alumne i que, per tant, tots plegats conformarien un extraordinari àlbum d'una vida professional, un recull que mai no es constituirà complet de manera tangible ni virtual, emmagatzemat en paper ni en el cervell de ningú. Amb tot, és extraordinari saber que existeix, ni que sigui fragmentat en la memòria dels seus alumnes. Fins que morim.

Veig la imatge del seu semblant, amb el bigoti i el cabell blanc, el cos espigat i els moviments calmosos d'acord amb la seva veu i tarannà afable, molt més que el micròfon que agafava per fer les classes i que de tant en tant havia de deixar sobre la taula perquè no funcionava.

Del professor Tuson guardo diversos cromos que potser mai no sabré si repetits. Per saber-ho, caldria contactar amb els alumnes de la meua fornada. Hi ha, però, si més no un cromo que és personal, i per tant d'edició limitadíssima, un exemplar únic. Parlo d'una tarda de pluja moderada en què havia d'assistir a una classe del professor. No era una classe ordinària sinó opcional, suggerida per ell, per tal que poguéssim fer consultes abans de l'examen. Aquella tarda jo no tenia cap altra classe i vivia a Badalona. A casa s'estava molt bé. Amb tot, i malgrat ser en general un alumne gens exemplar, no vaig dubtar a agafar la moto i enfil·lar l'autopista cap a la universitat. Jesús Tuson no passava llista i tampoc no hauria sabut res de la meua absència perquè no li hauria importat. Respectava les decisions dels seus alumnes. El professor, però, mereixia tot el meu respecte i jo l'havia de correspondre. Aquella classe vam ser quatre gats. El professor no es va dedicar a comptar quants ni qui érem els gats, i a mi no em va importar gens que no ho fes i per això no vaig miolar perquè ho fes. Jo no hi havia assistit per això. La meua acció no va ser extraordinària. L'extraordinari va ser el professor Tuson, que havia aconseguit empènyer la meua voluntat a presentar-me a l'aula aquella tarda de pluja. Això ell no ho ha sabut mai perquè la humilitat dels grans homes li ho haurà impedit. Però jo sí que ho sé, i això és el que compta, perquè és això el que el feia gran.

Un altre cromo, aquest probablement repetit, o sigui recordat per algun altre alumne. Una tarda el professor fa la classe. La lliçó en aquest cas té unes característiques tècniques que fan que sigui prou difícil fer-la amena com era costum en ell. El professor Tuson acaba, però abans es disculpa davant de l'alumnat pel seu "mal dia", va dir. No era veritat, i jo em vaig treure el barret. No ho oblidaré mai. Mai. I això sí que és veritat.

I un últim cromo. Un detall aparentment banal, i per això definitiu. L'aula és plena, els alumnes estem asseguts en silenci, esperant rebre els fulls d'examen. Trigarem potser una mica més de l'habitual a rebre'ls, perquè és el professor qui s'encarrega personalment de lliurar-los fila per fila als seus alumnes. A nosaltres.

Tots aquests anys des que vaig acabar la carrera he tingut present el professor Jesús Tuson. Jo, alumne de filologia anglesa que va triar assignatures optatives sobretot perquè era ell qui les ensenyava. Jo, antihumanista irredempt, que vaig reconèixer en ell un humanista que no professava la religió humanista, sinó que de l'humanisme feia una praxi en què ser es corresponia amb fer. Excepcional. Moltes gràcies i que en aquest retir la vida et vagi bé, professor. A mi, com a tants altres, ja me l'has fet millor.